

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ РИБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Циклова методична комісія «Природничі дисципліни та фізичне виховання»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова ЦМК

_____ Наталя

НИКИФОРОВА

Протокол №__ від «__»_____ 2023р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Осіпова Олена Володимирівна, викладач вищої категорії
Контактний телефон	
E-mail	
Навчальна дисципліна	Основи екології та охорона навколишнього середовища
Назва освітньої програми	Судноводіння на морських шляхах
ОКР	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Спеціалізація	271.01 Навігація і управління морськими суднами
Форма навчання	денна
Курс/ семестр	3 курс, III семестр
Обсяг дисципліни в годинах/ кредитах ECTS	39годин/ 1,5 кредита

	Аудиторних занять – 28 годин Самостійна робота – 11 години
Статус дисципліни	Нормативна
Мета вивчення дисципліни	Метою навчальної дисципліни "Основи екології та охорона навколишнього середовища" є - вивчення закономірностей взаємодії суспільства з навколишнім природним середовищем для забезпечення конструктивного природокористування, - вироблення екологічного способу й стилю мислення, поведінки; утвердження гуманістичного світогляду особистості, орієнтованої на вищі національні та загальнолюдські ідеали й цінності, - надання комплексу екологічних знань, - формування умінь і навиків з екологічної орієнтації та знання положень Міжнародної Конвенції по запобіганню забруднення з суден МАРПОЛ 73/78.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

III курс, V семестр

Модуль 1

Вступ. Основні концепції екології.

Тема 1.	Вступ. Предмет екології. Основні поняття та визначення сучасної екології її підрозділи. Завдання екології.
Тема 2 .	Історичний розвиток виникнення та розвитку екології.
Тема 3	Біосфера. Вчення В.І.Вернадського про біосферу. Кругообіг речовин у природі. Ноосфера.
Тема 4	Вплив діяльності людини на довкілля. Глобальні екологічні проблеми людства.
Тема 5	Основні джерела антропогенного забруднення довкілля.
Тема 6	Екологічні та правові основи природокористування

Розділ №2 (модуль)

Запобігання забруднення моря з суден

Тема 7	Характерні види забруднення моря з суден Правове урегулювання охорони морського середовища від забруднення морським транспортом
Тема 8	Запобігання забруднення моря нафтою та нафтопродуктами Додаток I Конвенції МАРПОЛ 73/78
Тема 9	Запобігання забруднення моря шкідливими речовинами(ШРР,ШР) Додаток II,III Конвенції МАРПОЛ 73/78

Тема 10	Запобігання забруднення моря стічними водами і сміттям. Додаток IV, V Конвенції МАРПОЛ 73/78
Тема 11	Шкідливі викиди СЕУ та запобігання забруднення атмосферного повітря з суден. Додаток V I Конвенції МАРПОЛ 73/78
Тема 12	Нормативно-правові основи охорони природного середовища
Тема 13	Ведення суднової документації щодо охорони моря від забруднення
Тема 14	Види освідчень і інспектувань суден за програмою ІМО
Тема 15	Основні напрямки та перспективи вирішення глобальних екологічних проблем та оптимізація шкідливих викидів при експлуатації енергетичних установок

Комплексна контрольна робота.

Соціально-особистісні (КСО)	КСО-01. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики); КСО-06. Адаптивність і комунікабельність; КСО-07. Наполегливість у досягненні мети; КСО-08. Турбота про якість виконуваної роботи; КСО-10. Екологічна грамотність
Загально – професійні (КЗП)	КЗП-05. Базові знання про основи екології, безпеки життєдіяльності та охорони праці; КЗП-07. Базові знання міжнародного морського права та морського законодавства України; КЗП-08. Здатність використовувати нормативну документацію, якісно та своєчасно оформлювати ділові документи;
Спеціалізовано – професійні (КСП)	КСП-12. Забезпечення виконання вимог стосовно запобігання забрудненню; КСП-17. Нагляд за дотриманням вимог законодавства;
Політика курсу	<p>Дотримання академічної доброчесності передбачає, що вся робота на екзаменах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультиватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином.</p> <p>Система вимог:</p> <ul style="list-style-type: none"> - необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою; - виконувати всі види завдань, передбачених обсягом і змістом навчального курсу;

	<ul style="list-style-type: none"> - не спізнюватися на заняття (аудиторні та під час онлайн-навчання); - не розмовляти на заняттях, не користуватись телефоном та іншими гаджетами(за винятком дозволу викладача при виконанні завдань); <ul style="list-style-type: none"> - на заняття приходити у формі; - не пропускати заняття без поважних причин; - обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій); <ul style="list-style-type: none"> - в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується; - активно брати участь в навчальному процесі; - бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та викладача; - конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях; - дотримуватись академічної відповідальності та доброчесності (списування і плагіат заборонені).
<p>Форми поточного та підсумкового контролю</p>	<p>Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів освіти включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.</p> <p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних та самостійних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно з темами робочої навчальної програми. Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками: I – контроль систематичності та активності роботи на заняттях; II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.</p> <p>Модульний контроль проводиться з урахуванням</p>

поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Семестровий/ підсумковий контроль для денної форми навчання проводиться у формі диференційованого заліку/екзамену.

В умовах дистанційного навчання контроль здійснюється синхронно та/або асинхронно, за допомогою інтерактивного тестування, на відеоконференціях, через виконання завдань, наданих через платформу Google Classroom.

Поточний контроль.

а) контроль на практичних заняттях:

- вибіркове опитування перед початком занять;
- фронтальне опитування та фронтальна перевірка домашнього завдання;
- тести;
- письмова контрольна робота;
- оцінка активності курсантів на занятті.

б) контроль виконання позааудиторної роботи:

- перевірка конспектів;
- індивідуальна співбесіда;
- проведення навчальних конкурсів на краще знання навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль.

а) семестровий диференційований залік:

- виконання модульного контролю;
- оцінка засвоєння навчального матеріалу з дисципліни

б) екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ КУРСАНТІВ

Підсумковий бал з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних при підсумковому контролі.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень
I. Початковий	1	Курсант може відтворити 2-3 екологічні об'єкти; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більше 20 відсотків від загальної кількості тестів; зіштовхується з труднощами під час виконання практичних робіт, знає правила поведінки в кабінеті
	2	Курсант може усно відтворити кілька екологічних явищ та об'єктів; повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні «так,ні»); частково виконує лабораторні та практичні завдання, не вмюючи їх правильно оформляти; може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; розрізняє окремі екологічні явища за зовнішніми ознаками без зв'язку між ними; виконує 20 відсотків від загальної кількості тестів
	3	Курсант може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про екологічні об'єкти; слабо орієнтується під час практичних занять, які може виконувати лише за допомогою викладача та детальної інструкції; відсутні сформовані уміння та навички; не вміє складати висновки до практичної роботи; виконує 30 відсотків від загальної кількості тестів
II. Середній	4	Курсант має початковий рівень знань ; описує екологічні об'єкти та поняття без пояснень причин; за допомогою викладача здатен відтворити навчальний матеріал, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; неповно характеризує загальні ознаки хімічних об'єктів; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання; за інструкцією та за допомогою викладача виконує практичні роботи з неповним їх оформленням; виконує 45 відсотків від загальної кількості тестів
	5	Курсант знає близько половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, уміє описувати деякі екологічні об'єкти за певними ознаками; має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні закони та правила; підтверджує висловлене судження одним-
	6	Курсант самостійно дає більшість визначень, самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу , може поверхнево порівнювати та аналізувати екологічні явища і робити певні, але нелогічні та неточні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, за допомогою вчителя встановлює причинно - наслідкові зв'язки, розв'язує прості, типові вправи; за інструкцією виконує практичні роботи, але робить висновки, що не відповідають змісту завдання; виконує 65 відсотків від загальної кількості тестів
III. Достатній	7	Курсант правильно відтворює логіку екологічних явищ, встановлює причинно - наслідкові зв'язки між ними, аналізує та класифікує явища й об'єкти, має стійкі екологічні знання; застосовує їх для вирішення стандартних ситуацій; самостійно та логічно викладає матеріал теми, здатен за допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами інформації; правильно використовує хімічну термінологію; складає прості таблиці та схеми; за інструкцією виконує практичні завдання, але робить неповні висновки; виконує 75 відсотків від загальної кількості тестів
	8	Курсант достатньо засвоїв основні поняття, категорії; виявляє розуміння основоположних теорій і фактів, уміє наводити приклади на підтвердження цього; вільно використовує навчальний матеріал у стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору взаємозв'язку; здатен на порівняльну характеристику явищ; формулює та чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого курсанта; виправляє допущені помилки; застосовує здобуті знання на практиці; має сформовані експериментальні уміння; але при тому висновкам бракує чіткості; здатен опрацьовувати матеріал самостійно, уміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує
	9	Курсант вільно (самостійно) оперує вивченим матеріалом; пояснює зв'язки між екологічними елементами та явищами; самостійно аналізує і систематизує їх, розв'язує вправи та задачі; може застосовувати знання в змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці явищ живої природи; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; самостійно і правильно виконує 85 відсотків від загальної
IV. Високий	10	Курсант має глибокі та повні знання екологічних явищ; володіє набутими знаннями; може визначати тенденції та протиріччя природних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно аналізує і розкриває суть явищ, процесів, систематизує та встановлює причинно - наслідкові зв'язки; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується в нестандартних ситуаціях; виконує лабораторні завдання, правильно їх оформляє та робить логічні й послідовні висновки, відповідно до мети роботи; здатен надати допомогу іншим у разі невмілого поводження з речовинами; здатен до

	11	Курсант здатен до самостійного вивчення матеріалу; встановлює і обґрунтовує причинно - наслідкові зв'язки; вміє застосувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень у практичній діяльності (практичні); спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на курсантську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію (наукова література, мас медіа, Інтернет, мультимедійні програми тощо); вільно оперує термінологією; вирішує проблемно - екологічні завдання; самостійно виконує 100 відсотків загальної кількості тестів
	12	Курсант має знання з екології, вміє самостійно оцінювати явища, пов'язані з охороною навколишнього природного середовища представляє власні неординарні судження щодо екології та основ природокористування; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно - наукового аналізу та прогнозу екологічних явищ і процесів; самостійно виконує науково - дослідну роботу; логічно й творчо викладає матеріал у усній та письмовій формах; ретельно виконує лабораторні завдання; легко справляється з творчими завданнями посиленої складності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Джигей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб.- К.: Т-во «Знання», КОО, 2000.- 203с.
2. Назарук М.М. Основи екології та соціоекології- Львів, Афіша, 1999-256с.
3. Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І.Ю. Костіков Основи екології: Підручник.- К.: Либідь, 2004.-598с.
4. Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, «Практикум з загальної екології» Підручник.- К.: Либідь, 1997.-297с.
5. Сафранов Т.А. Екологічні основи природокористування: Навч. пос. для студентів ВНЗ, 2-ге вид, стереотипне.- Львів: «Новий світ-2000», 2004.-248с.
6. Малимон С.С., Основи екології. Підручник.- Вінниця: Нова Книга, 2009.-240с.:іл.
7. Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища: Підр./За Заг. ред. О.І. Бондаря- К./Вид. ПП «Екмо»- 2004р./Х./ТОВ «Укртехнологія»-416с.
8. Конвенція «МАРПОЛ-73/78».
9. Конвенція «ПДМНВ –78/95».
10. Конвенція «SOLAS-74»
- 11.. Закон України про охорону навколишнього середовища » (змінений і доповнений законом від 9 лютого 2006р.)
12. Т.М.Короткий Міжнародно-правове регулювання охорони морського середовища від забруднення із суден.; Монографія.-Одеса:Літстар,2002-200с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://eprints.kname.edu.ua>
2. <http://chitalky.ru/?p=1186>